

Sygnatura akt IX Ns 401/13

POSTANOWIENIE

Dnia 18-09-2014r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu IX Wydział Cywilny

w następującym składzie:

PrzewodniczącySSR Piotr Łuczak

ProtokolantMagdalena Kubera

po rozpoznaniu w dniu 18-09-2014r. we W.

na rozprawie sprawy z wniosku M. W. (1)

przy udziale J. W., M. F., R. W., Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej im. M. K. (1) w O.

- o zatwierdzenie uchylenia się od skutków prawnych niezłożenia oświadczenia spadkowego po zmarłym M. W. (2)

postanawia:

I. oddalić wniosek;

II. zasądzić od wnioskodawczyni M. W. (1) na rzecz uczestników R. W. i M. F. kwotę 60 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania;

III. przyznać ze Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego dla Wrocławia - Śródmieścia we Wrocławiu na rzecz pracownika tut. Sądu M. J. kwotę 60 zł wynagrodzenia z tytułu pełnienia funkcji kuratora nieznannej z miejsca pobytu uczestniczki postępowania J. W..

Sygn. akt IX Ns 401/13

UZASADNIENIE

M. W. (1), jako uczestniczka postępowania o stwierdzenie nabycia spadku po M. W. (2), toczącego się przed tut. Sądem pod sygn. akt IX Ns 794/11, w dniu 26 czerwca 2013 r. wniosła o zatwierdzenie uchylenia się od skutków prawnych niezłożenia w terminie oświadczenia o odrzuceniu spadku po zmarłym w dniu 27 października 2006 r. we W. M. W. (2) z powodu błędu co do stanu majątku spadkowego oraz o przyjęcie od niej oświadczenia spadkowego.

W uzasadnieniu wniosku wskazała, że od ukończenia 18 lat nie mieszkała z rodzicami i wyprowadziła się do dziadków do K. z powodu choroby alkoholowej rodziców. Skutkiem tego był całkowity rozkład więzi rodzinnych a każdy z członków rodziny wiódł samodzielne, osobne życie nie interesując się życiem pozostałych. Zmarły M. W. (2) był osobą zamkniętą w sobie i nie informował bliskich o swoich sprawach, a tym bardziej o sprawach finansowych. W czasie sporadycznych spotkań z wnioskodawczynią, spadkodawca nigdy nie informował jej o swoich długach. O śmierci spadkodawcy wnioskodawczyni dowiedziała się od matki J. W., która również nie poinformowała jej o długach ojca. Nikt z rodziny nie interesował się uregulowaniem spraw spadkowych, ponieważ spadkodawca nie pozostawił po sobie żadnego majątku. Pod koniec grudnia 2012 r. wnioskodawczyni otrzymała pismo z Sądu wraz z wnioskiem o stwierdzenie nabycia spadku, z którego wynikało, że ojciec wnioskodawczyni M. W. (2) zaciągnął kredyt w Spółdzielczej Kasie Oszczędnościowo- Kredytowej im. M. K. (1) w O., którego nie spłacił. Wnioskodawczyni podniosła, że nie wie, czy ojciec miał jeszcze inne długi, choć istnieje prawdopodobieństwo, że w przyszłości mogą zgłosić się inni wierzyciele spadkodawcy.

W powyższej sytuacji, wnioskodawczynie twierdziła, że pod wpływem błędu nie złożyła oświadczenia w przedmiocie odrzucenia spadku, a błąd ten polegał na nieznanym przedmiocie spadku i był niezawiniony, bowiem rozpad rodziny związany z patologiczną postawą i zachowaniem zmarłego i matki wnioskodawczynie, doprowadził do całkowitej izolacji poszczególnych członków rodziny.

W odpowiedzi na wniosek uczestnik postępowania Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo – Kredytowa im. M. K. (1) w O. wniósł o oddalenie wniosku.

Uczestnik podniósł, że o ile spadkobiercy nie posiadali dokładnych informacji dotyczących stanu masy spadkowej pozostawionej przez spadkodawcę M. W. (2), to mieli możliwość jego ustalenia zarówno w ustawowym 6 – miesięcznym terminie oświadczenia o odrzuceniu spadku bądź z ostrożności przyjęcia spadku z dobrodziejstwem inwentarza. W szeroko pojętym interesie spadkobierców należy powzięcie informacji odnośnie stanu majątkowego spadkodawcy, zwłaszcza, iż brak oświadczenia spadkobiercy w wyznaczonym terminie jest jednoznaczny z prostym przyjęciem spadku.

Zarządzeniem z dnia 29 października 2013 r., ustanowiono dla nieznaną z miejsca pobytu uczestniczki J. W. ostatnio zamieszkałą przy ul. (...) kuratora procesowego w osobie pracownika tut. Sądu M. J..

Kurator dla nieznaną z miejsca pobytu uczestniczki J. W. pozostawił wniosek do uznania Sądu.

Na rozprawie w dniu 16 stycznia 2014 r. uczestnicy R. W. i M. F. wnieśli o oddalenie wniosku.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny sprawy:

M. W. (1) jest córką M. W. (2) oraz J. W.

R. W. i M. F. są dziećmi M. W. (2) w pierwszego małżeństwa z J. C..

Dowody:

- odpis aktu urodzenia M. W. (1) nr (...) z dnia 30.03.2012 r., k. 8 (akta IX Ns 794/11),
- odpis skrócony aktu urodzenia R. W., k. 37 (akta sprawy IX Ns 794/11),
- odpis skrócony aktu małżeństwa M. F., k. 38 (akta sprawy IX Ns 794/11),
- zapewnienie spadkowe M. W. (1) złożone w sprawie IX Ns 794/11 – k. 150 (akta IX Ns 794/11),
- dowód z przesłuchania uczestnika R. W., k.83 (e-protokół z 18.09.2014 r. 00:10:58).

M. W. (2) zmarł w dniu 27 października 2006 r. we W..

O śmierci ojca wnioskodawczynie została powiadomiona przez matkę J. W.. Wnioskodawczynie brała udział w pogrzebie ojca.

Dowody:

- odpis skrócony aktu zgonu M. W. (2), k. 25 (akta sprawy IX Ns 794/11),
- przesłuchanie uczestnika R. W., k.83 (e-protokół z 18.09.2014 r. 00:10:58).
- przesłuchanie M. W. (1), k. 48-49.

Do ukończenia 18 lat wnioskodawczynie mieszkała wraz z rodzicami w lokalu mieszkalnym położonym przy ul (...). Następnie, w kolejnych latach mieszkała u swojej babci w K.. Wnioskodawczynie wyprowadziła się z domu ze względu

na trudną sytuację rodzinną - nadużywanie alkoholu przez jej rodziców. Ponadto, podjęła ona studia w O.. Kontakty pomiędzy wnioskodawczyni, a jej ojcem, w czasie gdy mieszkała w K., były sporadyczne.

Dowód:

- przesłuchanie M. W. (1), k. 48-49

M. W. (2) posiadał zadłużenie zarówno wobec Spółdzielni Mieszkaniowej (...) we W., której był członkiem, jak również banków i instytucji pożyczkowych.

W dniu 17 listopada 2005 r. zawarł umowę kredytową z (...) Bank (...) S.A. we W., a w dniu 16 listopada 2005 r. zawarł umowę pożyczki ze Spółdzielczą Kasą Oszczędnościową – K. im. M. K. (2) w O.. Stan zadłużenia z tytułu zaciągniętego przez spadkodawcę kredytu w (...) Bank (...) S.A. we W. w czerwcu 2013 r. wynosił 43.308,72 zł, a w Spółdzielczej Kasie Oszczędnościowo – Kredytowej im. M. K. (1) w O. – 18.369 zł.

Dowody:

- akta lokalowe dot. mieszkania położonego we W. przy ul. (...),
- umowa pożyczki (...) nr (...) z 166.11.2005 r., k. 25 oraz 90 (akta sprawy IX Ns 794/11),
- pismo Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo – Kredytowej im. M. K. (1) w O., k. 89 (akta IX Ns 794/11),
- pismo (...) Bank (...) S.A. we W. z dnia 09.09.2013 r. wraz z wyciągiem z ksiąg bankowych z 11.06.2013 r, k. 174, 180 (akta IX Ns 794/11),

Spadkodawca M. W. (2) był członkiem Spółdzielni Mieszkaniowej (...) we W. i od 1986 roku przysługiwało mu spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu położonego we W. przy ul. (...). Wobec śmierci M. W. (2) w dniu 27.10.2006 r. jego członkostwo w Spółdzielni wygasło. Żona M. W. (2) została powiadomiona przez Zarząd Spółdzielni o możliwości uzyskania członkostwa w spółdzielni po zmarłym mężu w terminie 12 miesięcy od daty zgonu, w którym należało złożyć deklarację członkostwa. Termin na wykonanie niezbędnych czynności wyznaczono jej do dnia 31.08.2008 r.

J. W. zrzekła się swoich praw do lokalu i z tytułu członkostwa w spółdzielni na rzecz córki M. W. (1), która w piśmie z dnia 4.03.2008 r. zwróciła się do spółdzielni o przyjęcie jej w poczet członków spółdzielni.

Warunkiem przyjęcia wnioskodawczyni do spółdzielni była zapłata zadłużenia M. W. (2) z tytułu opłat związanych z lokalem.

Pismem z dnia 04.03.2008 r. wnioskodawczyni zwróciła się do Spółdzielni Mieszkaniowej (...) we W. o rozłożenie na raty zadłużenia z tytułu zaległości czynszowych (1.967,40 zł) i z tytułu opłat za wodę (97,25 zł).

Wnioskodawczyni spłaciła zadłużenie M. W. (2) w spółdzielni.

W dniu 3 marca 2009 r. Zarząd Spółdzielni podpisał umowę o ustanowienie spółdzielczego lokatorskiego prawa do przedmiotowego lokalu z M. W. (1).

Na podstawie aktu notarialnego zawartego przed notariuszem J. P. w Kancelarii Notarialnej we W. w dniu 15 kwietnia 2009 r. nr (...) Zarząd Spółdzielni ustanowił na rzecz M. W. (1) odrębną własność lokalu numer (...) położonego w budynku przy ul. (...) we W..

Dowód:

- akta lokalowe dot. mieszkania położonego we W. przy ul. (...),
- pismo Spółdzielni Mieszkaniowej (...) we W. z dnia 12.11.2012 r., k. 96 (akta sprawy IX Ns 794/11),

- pismo Spółdzielni Mieszkaniowej (...) we W. z dnia 24.07.2014, k. 71,
- akt notarialny rep. (...)
- przesłuchanie M. W. (1), k. 48-49

Wnioskodawczyni M. W. (1), po zawarciu umowy o ustanowienie spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu, otrzymywała wezwania do zapłaty długów od firm windykacyjnych i wierzycieli, adresowane do M. W. (2). Wezwania były kierowane na adres mieszkania położonego we W. przy ul. (...). Wnioskodawczyni nie otwierała otrzymywanych listów.

Dowód:

- zeznania B. P., k. 47-48,
- przesłuchanie M. W. (1), k. 48-49.

Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo – Kredytowa im. M. K. (1) w O., jako wierzyciel, w dniu 14 grudnia 2011 r. (data nadania w placówce pocztowej operatora publicznego) złożyła wniosek o stwierdzenie nabycia spadku po M. W. (2). Odpis wniosku wraz z wezwaniem na rozprawę w sprawie o sygn. akt IX Ns 794/11 został doręczony M. W. (1) skutecznie w dniu 17 grudnia 2012 r.

Postanowieniem z dnia 29 października 2013 r. tut. Sąd zawiesił postępowanie w sprawie o sygn. akt IX Ns 794/11.

Dowód:

- akta sprawy Sadu Rejonowego dla Wrocławia – Śródmieścia we Wrocławiu o sygn. IX Ns 401/13.

W dniu 18 września 2014 r. wnioskodawczyni złożyła przed tut. Sadem oświadczenie spadkowe, w którym jako spadkobierczyni ustawowa spadek po M. W. (2), zmarłym w dniu 27.10.2006 r. we W., ostatnio stale zamieszkałym przy ul. (...) we W., odrzuciła.

Dowód:

- oświadczenie spadkowe złożone na rozprawie w dniu 18.09.2014 r., k. 84.

Sąd zważył, co następuje:

Wniosek jako bezzasadny należało oddalić.

W niniejszej sprawie bezsporne było, że wnioskodawczyni M. W. (1) nie złożyła w terminie zgodnie z art. 1026 k.c. oświadczenia w przedmiocie przyjęcia lub odrzucenia spadku po M. W. (2), zmarłym dnia 27 października 2006 r. we W.. Bezsporne było również to, że spadkodawca był zadłużony.

Sporne było natomiast to, czy wnioskodawczyni wiedziała o zadłużeniu obciążającym spadek oraz czy niezachowanie przez nią terminu do złożenia oświadczenia spadkowego było niezawinione.

Sąd wydał rozstrzygnięcie w niniejszej sprawie w oparciu o zgromadzony materiał dowodowy, w tym dowody z dokumentów powołanych wyżej oraz zeznania świadków i przesłuchanie wnioskodawczyni oraz uczestnika postępowania R. W..

W szczególności, Sąd dokonał ustaleń faktycznych w sprawie na podstawie dowodów z dokumentów: umowy pożyczki nr (...) zawartej pomiędzy spadkodawcą M. W. (2) a (...) im. (...) w O., akt lokalowych lokalu położonego przy ul. (...) we W., pisma Spółdzielni Mieszkaniowej (...) we W. z dnia 24.07.2014 r. W ocenie Sądu, wartość dowodowa tych

dokumentów – nie kwestionowanych przez strony – nie budzi wątpliwości, w szczególności w kontekście zbieżnych z ich treścią zeznań świadka B. P. oraz częściowo przesłuchaniem R. W. i wnioskodawczynie M. W. (1).

Sąd pominął dowód z przesłuchania świadka W. S. wobec cofnięcia wniosku o przeprowadzenie dowodu z zeznań tego świadka przez pełnomocnika wnioskodawczynie na posiedzeniu w dniu 17 kwietnia 2014 r. przed Sądem Rejonowym w Kłodzku, sygn. akt I Cps 43/14 (k. 49v.).

Sąd oddalił wniosek dowodowy w zakresie przesłuchania świadków B. P., W. S. i przesłuchania wnioskodawczynie na okoliczność kręgu spadkobierców po M. W. (2), bowiem okoliczność ta została już ustalona w toku postępowania toczącego się przed tut. Sądem w sprawie o sygn. IX Ns 794/11, a krąg spadkobierców ustawowych w niniejszej sprawie nie był sporny.

M. W. (1) wniosła w niniejszej sprawie o zatwierdzenie uchylenia się od skutków prawnych niezachowania terminu do złożenia oświadczenia o odrzuceniu spadku po M. W. (2), zmarłym dnia 27 października 2006 r. we W..

Zgodnie z art. 1015 k.c. oświadczenie o przyjęciu lub o odrzuceniu spadku może być złożone w ciągu sześciu miesięcy od dnia, w którym spadkobierca dowiedział się o tytule swego powołania. Brak zaś oświadczenia spadkobiercy w powyższym terminie jest jednoznaczny z prostym przyjęciem spadku. Zgodnie z art. 1019 § 1 k.c., jeżeli oświadczenie o przyjęciu lub o odrzuceniu spadku zostało złożone pod wpływem błędu lub groźby, stosuje się przepisy o wadach oświadczenia woli, przy czym uchylenie się od skutków prawnych oświadczenia powinno nastąpić przed sądem, a spadkobierca powinien jednocześnie oświadczyć, czy i jak spadek przyjmuje, czy też go odrzuca. Ponadto, spadkobierca, który pod wpływem błędu lub groźby nie złożył żadnego oświadczenia w terminie, może w powyżej opisany sposób uchylić się od skutków prawnych niezachowania terminu – art. 1019 §2 k.c. Uchylenie się od skutków prawnych oświadczenia o przyjęciu lub o odrzuceniu spadku wymaga zatwierdzenia przez sąd. Z kolei, zgodnie z art. 88 § 2 k.c., który ma zastosowanie również w sytuacji niezłożenia w terminie ustawowym oświadczenia spadkowego na skutek błędu, uprawnienie do uchylenia się wygasa: w razie błędu - z upływem roku od jego wykrycia, a w razie groźby - z upływem roku od chwili, kiedy stan obawy ustał.

Zauważyć należy, że poprzestanie na pozbawionym podstaw przypuszczeniu dotyczącym stanu majątku spadkowego jest wyrazem braku należytej staranności, który uniemożliwia uchylenie się od skutków prawnych złożenia albo niezłożenia oświadczenia woli w oparciu o przepisy o wadach oświadczenia woli, jeśli pomiędzy niedołożeniem wymaganej w okolicznościach sprawy dbałości, a brakiem rozeznania co do przedmiotu spadku zachodzi zależność przyczynowo-skutkowa. Wobec tego za błąd istotny spadkobiercy uznać należy brak wiedzy o stanie spadku, mimo podjęcia właściwych i możliwych działań, zmierzających do ustalenia rzeczywistego stanu spadku. Stwierdzenie, że spadkobierca nie dołożył należytej staranności powinno być poprzedzone oceną okoliczności konkretnej sprawy i ustaleniem, jakich aktów staranności można było od niego wymagać. Odnosi się to do sprecyzowanych czynności, które faktycznie i prawnie spadkobierca mógłby podjąć, zmierzając do uzyskania koniecznej wiedzy o spadku. W razie niepodjęcia przez spadkobiercę żadnych czynności, wskazane jest określenie, jakich działań, w okolicznościach danej sprawy, prowadzących do pozyskania tej wiedzy można było od niego wymagać, ponieważ doprowadziłyby do uniknięcia błędu (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 listopada 2012 r. II CSK 172/12).

W rozpoznawanej sprawie bezsporne było to, że w terminie 6 miesięcy od powzięcia wiedzy o tytule swojego powołania do dziedziczenia (w tym przypadku od dnia otwarcia spadku), wnioskodawczynie nie złożyła oświadczenia spadkowego. Zdaniem Sądu, o ile można uznać za usprawiedliwiony błąd wnioskodawczynie co do stanu spadku w tym okresie, to jednak nie oznacza to, że wniosek był uzasadniony. Brak wiedzy o rzeczywistym stanie majątku spadkowego może uzasadniać skuteczne uchylenie się od skutków niezłożenia oświadczenia spadkowego w ustawowym terminie pod wpływem błędu. W orzecznictwie Sądu Najwyższego prezentowany jest pogląd iż niewiedza spadkobiercy o stanie spadku, pomimo podjętych odpowiednich i możliwych działań, może być uznana za błąd istotny (art. 1019 § 2 w związku z art. 84 § 2 k.c.) a o błędzie co do przedmiotu spadku można mówić wtedy, gdy brak wiedzy o rzeczywistym stanie majątku spadkowego nie jest wynikiem braku staranności po stronie spadkobiercy, czy też inaczej, gdy "błąd jest usprawiedliwiony okolicznościami sprawy (Postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 05 lipca 2012 r. IV CSK 612/11

OSNC 2013/3/39, LEX nr 1224805, Biul.SN 2012/10/12, M.Pr.Bank. 2013/10/50, M.Prawn. 2013/8/423-426 oraz z dnia 01 grudnia 2011 r. I CSK 85/11).

Z punktu widzenia przepisu art. 88 § 2 k.c. istotne jest jednak także to, kiedy błąd został przez wnioskodawczynię wykryty i czy w terminie roku od wykrycia błędy zostały podjęte działania mające na celu uchylenie się od skutków prawnych niezłożenia oświadczenia spadkowego w terminie. Skoro składane przed sądem oświadczenie o uchyleniu się od skutków prawnych niezłożenia oświadczenia spadkowego wymaga zatwierdzenia przez sąd, to podlega ono także jego merytorycznej kontroli, która jest prowadzona na rozprawie (art. 690 § 1 k.p.c.). Kontrola ta obejmuje badanie nie tylko tego, czy spełnione zostały przesłanki decydujące o skuteczności takiego oświadczenia określone w art. 1019 § 1 k.c., tj. czy składając przed sądem oświadczenie o uchyleniu się od skutków prawnych wcześniejszego oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku albo od skutków jego niezłożenia, spadkobierca złożył zarazem oświadczenie o przyjęciu lub odrzuceniu spadku, oraz czy zachodzą pozostałe przesłanki decydujące o skuteczności takiego oświadczenia, wynikające z zastosowania przepisów o wadach oświadczeń woli do oceny poprzednio złożonego oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku albo do zaniechania złożenia tego oświadczenia. Badanie tych okoliczności wiąże się z koniecznością udzielenia odpowiedzi na pytania, czy spadkobierca działał pod wpływem błędu, jakie były okoliczności powstania tych wad, względnie czy pod wpływem błędu zaniechał złożenia oświadczenia w przedmiocie przyjęcia lub odrzucenia spadku oraz czy uchylając się od skutków swego poprzedniego oświadczenia lub zaniechania jego złożenia zachował termin określony w art. 88 § 2 k.c. (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 6 lipca 2012 r., V CSK 313/11, "Izba Cywilna" 2013, nr 10, s. 51, z dnia 30 czerwca 2005 r., IV CK 799/04, OSNC 2006, nr 5, poz. 94, z dnia 18 marca 2010 r., V CSK 337/09, nie publ. i z dnia 1 grudnia 2011 r., I CSK 85/11, nie publ., a w szczególności uchwała Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 2013 r., III CZP 77/13, OSNC 2014/9/86).

Z ustalonego w sprawie stanu faktycznego wynika, że w 2008 r. M. W. (1) podjęła działania zmierzające do przyjęcia jej w poczet członków Spółdzielni Mieszkaniowej (...) we W., a w konsekwencji - zawarcia umowy o lokatorskie spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego, które do momentu śmierci przysługiwało jej ojcu M. W. (2). Jak wynika z akt lokalu mieszkalnego położonego we W. przy ul. (...), warunkiem przyjęcia wnioskodawczyni w poczet członków spółdzielni i zawarcia z nią umowy była spłata zadłużenia obciążającego lokal. Spłata tego zadłużenia była także warunkiem koniecznym do wykupu tego mieszkania przez wnioskodawczynię, co nastąpiło w 2009 r. na mocy aktu notarialnego nr Rep. (...) sporządzonego w Kancelarii Notarialnej we W. przed notariuszem J. P.. Z ustalonego w sprawie stanu faktycznego wynika, że już 4 marca 2008 r. występując do Spółdzielni Mieszkaniowej z wnioskiem o rozłożenie na raty zadłużenia z tytułu zaległości czynszowych (1.967,40 zł) i z tytułu opłat za wodę (97,25 zł), a następnie ubiegając się o wykup mieszkania przy ul. (...) - wnioskodawczyni dowiedziała się o stanie zadłużenia tego lokalu, a tym samym już wtedy miała wiedzę o tym, że masa spadkowa była obciążona długami. W konsekwencji Sąd nie dał wiary zeznaniom wnioskodawczyni przesłuchiwanej w charakterze strony, że o zadłużeniu spadku dowiedziała się dopiero w grudniu 2012 r., a zatem że dopiero wówczas wykryła ona błąd co do stanu spadku.

Sąd miał na uwadze to, że o błędnie usprawiedliwionym można mówić również wówczas, kiedy spadkobierca ma wiedzę o zadłużeniu, ale nie zna jego rozmiaru. Innymi słowy, należało rozważyć także to, czy wnioskodawczyni wiedząc o długach jej ojca z tytułu opłat za lokal, mogła pozostawać w usprawiedliwionym mylnym przekonaniu, że jest to jedyne zadłużenie.

Ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika jednak, że na adres przy ul. (...) wnioskodawczyni otrzymywała wezwania z firm windykacyjnych, co potwierdził w swoich zeznaniach świadek B. P., jak również sama wnioskodawczyni, która stwierdziła wprost, że nie otwierała tej korespondencji, uznając, że ojciec był dla niej praktycznie obcą osobą. Zdaniem Sądu okoliczność ta świadczy jedynie o jej zaniedbaniu odnośnie możliwości ustalenia rzeczywistego stanu majątku spadkowego po M. W. (2) i w żadnej mierze nie może świadczyć o jej niewiedzy o stanie masy spadkowej. Błąd co do stanu spadku w zakresie nie tylko istnienia zadłużenia, ale również jego rozmiaru, mógł zostać przez wnioskodawczynię wykryty najpóźniej w 2009 r.

Wobec powyższego nie można było uznać za zasadne twierdzenia wnioskodawczyni, iż brak więzi emocjonalnych ze spadkodawcą świadczyć miał o tym, że nie miała ona możliwości ustalenia stanu masy spadkowej. Brak było podstaw

do stwierdzenia, że nastąpiło całkowite zerwanie więzi rodzinnych, skoro wnioskodawczyni pozostawała w kontakcie z matką, chcąc uzyskać prawo do mieszkania, w którym zamieszkiwał spadkodawca. Nie można również było w niniejszej sprawie stwierdzić, iż wnioskodawczyni nie interesowała się sytuacją majątkową swojego ojca. Świadczy o tym fakt, iż – co należy jeszcze raz podkreślić - wnioskodawczyni 2 lata po śmierci ojca podjęła starania wykupu mieszkania przy ul. (...) we W., a co za tym idzie – konieczność zapłaty zadłużenia.

Z powyższego wynika zdaniem Sądu, że błąd co do stanu masy spadkowej został przez wnioskodawczynię wykryty najwcześniej w 2008 r., a najpóźniej w 2009 r. W tym bowiem okresie, wiedziała ona, że spadek jest obciążony długami, a także powinna była - przy dołożeniu należytej staranności - znać rozmiar tego zadłużenia. Wnioskodawczyni jako spadkobierca ustawowy po M. W. (2), wiedząc o zadłużeniu ojca w spółdzielni, otrzymując korespondencje z firm windykacyjnych przysyłaną na adres jego ostatniego miejsca zamieszkania, powinna była podjąć czynności zmierzające do ustalenia wierzycieli, a przede wszystkim już wówczas należyta staranność wymagała złożenia przez nią oświadczenia o odrzuceniu spadku, lub co najmniej jego przyjęcia z dobrodziejstwem inwentarza, i uchyleniu się od skutków prawnym niezłożenia tego oświadczenia w terminie.

Zgodnie z art. 88 § 2 k.c., uprawnienie do uchylenia się od skutków prawnych oświadczenia woli wygasa: w razie błędu - z upływem roku od jego wykrycia. Przepis ten ustanawia termin, w którym powinno nastąpić uchylenie się przez stronę od skutków prawnych jej oświadczenia woli, który wynosi jeden rok, a jego początek w przypadku błędu liczy się od jego wykrycia. Ustalony w tym przepisie termin do wykonania uprawnienia do uchylenia się od skutków prawnych oświadczenia woli ma charakter zawity, nie podlega ani przerwie, ani zawieszeniu, nie stosuje się do niego przepisów o przedawnieniu. Uprawnienie to po upływie terminu z art. 88 k.c. wygasa. Z kolei, oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku jest w świetle art. 1019 § 1 i 2 k.c. przesłanką skuteczności oświadczenia o uchyleniu się od skutków prawnych oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku albo od niezłożenia takiego oświadczenia. Oba oświadczenia muszą być złożone w terminie zastrzeżonym w art. 88 § 2 k.c., przy czym do zachowania tego terminu wystarczające jest złożenie wniosku o zatwierdzenie przez Sąd uchylenia się od skutków prawnych niezłożenia w terminie oświadczenia spadkowego (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 kwietnia 2014 r., II CSK 410/13, nie publikowane).

W powyższej sytuacji, należało zaś stwierdzić, że złożenie przedmiotowego wniosku w dniu 26 czerwca 2013 r. było spóźnione albowiem zostało złożone po upływie rocznego terminu, mającego – co należy podkreślić - charakter materialnoprawny (prekluzyjny). Zatem przyjmując, iż wnioskodawczyni dowiedziała się o zadłużeniu spadku najwcześniej w 2008 r., a o jego rozmiarze najpóźniej w 2009 r., to roczny termin do skorzystania z powyższego uprawnienia upłynął najdalej z końcem 2010 roku. Wobec tego wnioskodawczyni złożyła przedmiotowy wniosek w czasie, w którym jej uprawnienie już wygasło. W konsekwencji wniosek należało oddalić, o czym Sąd orzekł w punkcie I sentencji postanowienia.

Ponieważ interesy wnioskodawczyni i uczestników postępowania były sprzeczne, Sąd orzekł o kosztach postępowania w oparciu o art. 520 § 2 k.p.c. zasądzając w punkcie II sentencji od wnioskodawczyni na rzecz uczestników R. W. i M. F. kwotę 60 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego w sprawie.

Na podstawie § 1 i 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 listopada 2013 r. w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia i zwrotu wydatków poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla strony w sprawie cywilnej (Dz. U. z 2013 r., poz. 1476) w zw. z § 9 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2013 r., poz. 461) – przyznał od Skarbu Państwa – Sadu Rejonowego dla Wrocławia – Śródmieścia we Wrocławiu na rzecz pracownika tego Sadu M. J. kwotę 60 zł z tytułu pełnienia funkcji kuratora nieznanej z miejsca pobytu uczestniczki postępowania J. W..